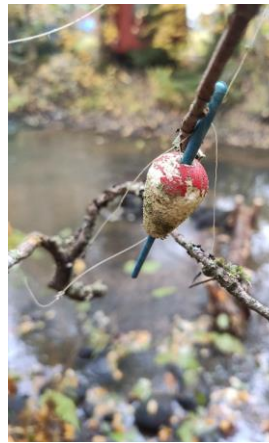

Raportti 21/2019

VHVSY ry:n kalastuksenvalvonta vuonna 2019

Oula Tolvanen
Matias Hyrsky

Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistys ry

Raportti 21/2019

VHVSY ry:n kalastuksenvalvonta vuonna 2019

21.11.2019

Laatijat: Oula Tolvanen ja Matias Hyrsky

Tarkastaja: Anu Oksanen

Kannen valokuvat: Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
2	Valvontasuunnitelma	5
3	Kalastuksenvalvonta vuonna 2019	7
	3.1 Vuoden 2019 valvontatiedot.....	11
4	Liitteet	12
	Liite 1. Kalastuksenvalvonnan tapahtumailmoitus Oula Tolvanen	12
	Liite 2. Kalastuksenvalvontapäiväkirja VHVSY 2019	12

1 Johdanto

Virkistyskalastus on hyvin suosittu harrastus Vantaanjoen vesistöalueella. Vuosittain vesistöalueelle myydään yli 4 000 kalastuslupaa ja kalasaalista saadaan vaihtelevasti noin 10 000 -22 000 kiloa (Vantaanjoen yhteistarkkailun kalastuskyselyt 2012, 2014 ja 2017). Vantaanjoen pääuomassa kalastus kohdistuu erityiskalastusalueisiin, joille on kalastuslain sekä vesialueen hallinnoivan tahon määräämät säännöt. VHVSY ry:n jokitalkkarit ovat tehneet kalastuksenvalvontaa yhteistyössä Hämeen ja Uudenmaan Ely-keskusten, vesialueiden omistajien sekä Helsinki-Espoon ja Vantaanjoen kalatalousalueiden kanssa vuodesta 2014 lähtien. Valvontatyö on saanut tukea Pohjois-Savon ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen myöntämistä harkinnanvaraisista valtionavustuksista, kalatalousalueilta sekä paikallisilta osakaskunnilta.

Suosituilla kalastuskohteilla vieraillee säännöllisesti paljon ihmisiä, josta väistämättä seuraa lieveilmiöitä, kuten roskaantumista ja salakalastusta. Kalastuskohteiden viihtyvyyteen pyritään aina vaikuttamaan keräämällä valvontojen yhteydessä roskia, siivoamalla kylttejä/tauluja ja ilmoittamalla mahdollisista puutteista alueesta vastaavalle taholle. Roskia löytyi jälleen eniten keväällä ja alkukesästä lumien sulamisen jälkeen. Kalastuksenvalvontakierrosten lisäksi roskia kerättiin maastosta myös virtavesi-inventointien ja erikseen järjestettyjen siivoustalkoiden aikana.

Kalastuksenvalvonta tapahtuu aina työparina liikkuen, ja se pyritään toteuttamaan valvonnan kannalta tärkeimpään vuorokauden ja vuodenaikaan. VHVSY ry:n kalastuksenvalvojina vuoden 2019 aikana toimivat Oula Tolvanen ja Matias Hyrsky. Vuonna 2019 kalastuksenvalvontaa toteutettiin osana Uudenmaan kalatalousyhteisöjen liiton kalastuksenvalvonnan tehostamishanketta, minkä johdosta valvontakierroksia tehtiin yhdessä Vantaanjoen kalatalousalueen valvojan Antti Jukkalan kanssa. Luvattomista kalastajista tehtiin lähtökohtaisesti aina rikosilmoitus poliisille.

Kalastuksenvalvonnan loputtua kauden 2019 osalta vesialueen omistajille ja kalastusoikeuden haltijoille toimitettiin yhteenvetoraportit valvontatapahtumista (osaraportit 1–8). Raportit toimitettiin Helsinki-Espoon kalatalousalueelle, Vantaanjoen kalatalousalueelle, Hyvinkäänkylän, Nukari-Raalan, Nurmijärven Kirkonkylän ja Palojoen sekä Kellokosken osakaskunnalle, Ridasjärven hoitokunnalle, Riihimäen perhokalastajat ry:lle, Vantaan, Espoon ja Helsingin kaupungeille sekä Uudenmaan ja Hämeen ELY-keskusten kalatalousyksikölle.

2 Valvontasuunnitelma

Vuonna 2019 kalastuksenvalvontaa toteutettiin osana Uudenmaan kalatalousyhteisöjen liiton kalastuksenvalvonnan tehostamishanketta. Valvonnan tehostamishankkeen suunnitelman mukaisesti valvontaa kohdennettiin aiempia vuosia enemmän alueille, joissa valvontaa on aiemmin ollut joko hyvin vähän tai ei ollenkaan. Tällaisia kohteita olivat esimerkiksi jotkin Keravanjoen koskikohteet, joissa aiempien vuosien havaintojen mukaan tapahtui jonkin verran kalastusta, joskin se oli pääsääntöisesti luvatonta tai tapahtui kielletyillä pyyntimenetelmillä. Tästä johtuen vuonna 2019 tehtiin ennätysellisen paljon luvattomien pyydyksien, etenkin verkkojen, takavarikoita.

Uusilta valvontakohteilta saatiin myös paljon uutta tietoa alueella tapahtuvasta kalastuksesta. Osalla käynneistä, jolloin takavarikoitavia pyydyksiä ei havaittu, havaittiin maastossa selkeitä merkkejä alueella aiemmin pidetyistä pyydyksistä (verkon riekaleita, pyydysnaruja ja kiinnitystappeja). Näistä havainnoista pyrittiin tiedottamaan samana päivänä vesialueen omistajille ja alueella toimiville muille kalastuksenvalvojille, mikäli lisävalvonnalle arveltiin olevan tarvetta.

Kuva 1. Joen pohjaan upotettu metallitanko, johon on solmittuna joen poikki viritetty laiton kalaverkko.

Aiemmin puutteellisesti valvottujen alueiden lisäksi valvontaa toteutettiin tiheämmin syys-lokakuussa meritaimenten ja lohien onnistuneen vaelluksen ja kuturauhan varmistamiseksi. Kutuaikaan toteutetut valvontakäynnit sijoituivat osittain suosituille kalastuskohteille, mutta viimeistään lokakuussa kaikilla koskialueilla alkaneen kalastuskiellon vuoksi kalastajia tavattiin näillä käynneillä vain muutamia. Kalojen vaelluksen onnistumista pyrittiin edistämään naaramalla Vantaanjoen ja Keravanjoen siltapaikkoja laittomien verkkojen varalta.

Rauhoitusajan aiempaa tiheämmästä valvonnasta huolimatta kalastusvalvonnan pääpaino kohdistui edellisvuosien tapaan Vantaanjoen pääuoman koskikohteilla kesäiltasin tehtäviin valvontakierroksiin, joilla tarkastettiin valtaosa luvista ja kirjattiin valtaosa rikkeistä. Vantaanjoen päähaaran lisäksi valvontaa suoritettiin myös Keravanjoella, Tuusulanjoella, Kylmäojalla, Krapuojalla, Palojoella, Espoonjoella ja Mankijoella.

Kuva 2. Kutuaikaan toteutetuilla kalastusvalvontakierroksilla havaittiin paljon kookkaita meritaimenia. Kuvan taimella oli mitta arviolta 85 senttimetriä.

3 Kalastuksenvalvonta vuonna 2019

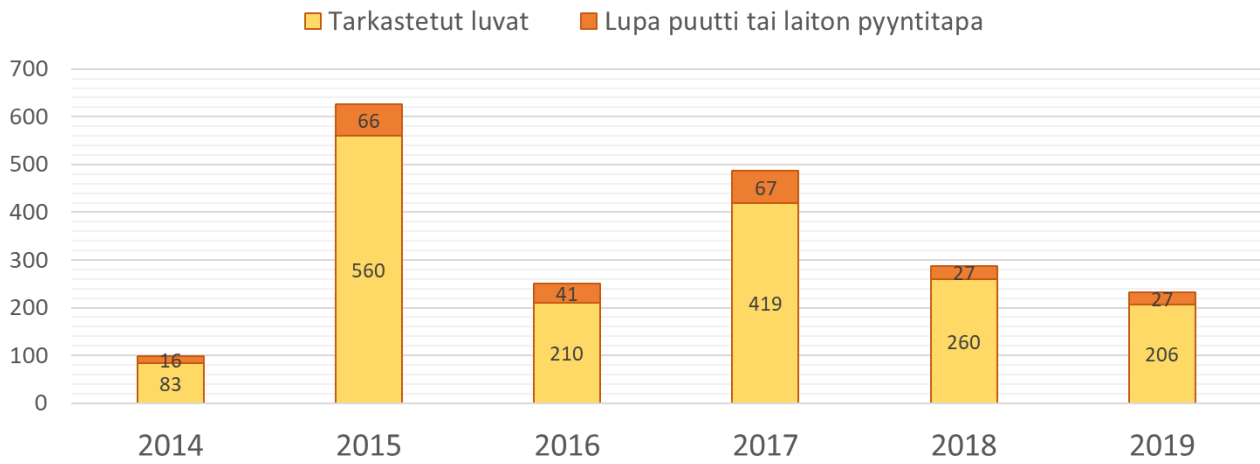
Vuosien 2014–2019 aikana VHVSY ry:n kalastuksenvalvojat ovat tarkastaneet kalastuslupia yhteensä 1975 kpl. Kuuden vuoden aikana 12,4 % (244 kpl) kalastajista oli puutteelliset luvat tai kielletty pyyntitapa. Tämä luku koskee vain tavattuja kalastajia, jotka ovat kalastaneet ns. aktiivipyydyksillä, eli erilaisilla vapavälineillä. Toistaiseksi kaikki VHVSY:n valvonnoissa havaittu pyydyskalastus on ollut luvatonta. Syynä tähän on valvonnan keskittyminen täysin jokialueelle, jossa monet kiinteät pyydykset, kuten verkot ovat kiellettyjä. Tyypillisin havaittu pyydys on ollut kaikina vuosina rapumerta, josta puuttuvat lupamerkinnot.

Tyypillisin rike vuonna 2019 oli alueellisen luvan puuttuminen ja/tai kalastonhoitomaksun puuttuminen. Lupia tarkastettiin yhteensä 233 kappaletta, joista puutteellisia oli 27 kappaletta, eli yhteensä 11,6 % tarkastetuista luvista. Osuus vastaa aiempina vuosina havaittua. Valvontaa tehtiin vuonna 2019 yhteensä 39 päivänä, joiden aikana valvontakohteilla käyntejä kertyi yhteensä 144 kappaletta. Valvontavuorokausien ja kohteilla käyntien määrä kasvoivat selkeästi viime vuodesta, mutta tarkastettujen lupien määrä jäi 233 kappaleeseen, joka on liki 100 lupaa vähemmän kuin keskimäärin (329 kpl).

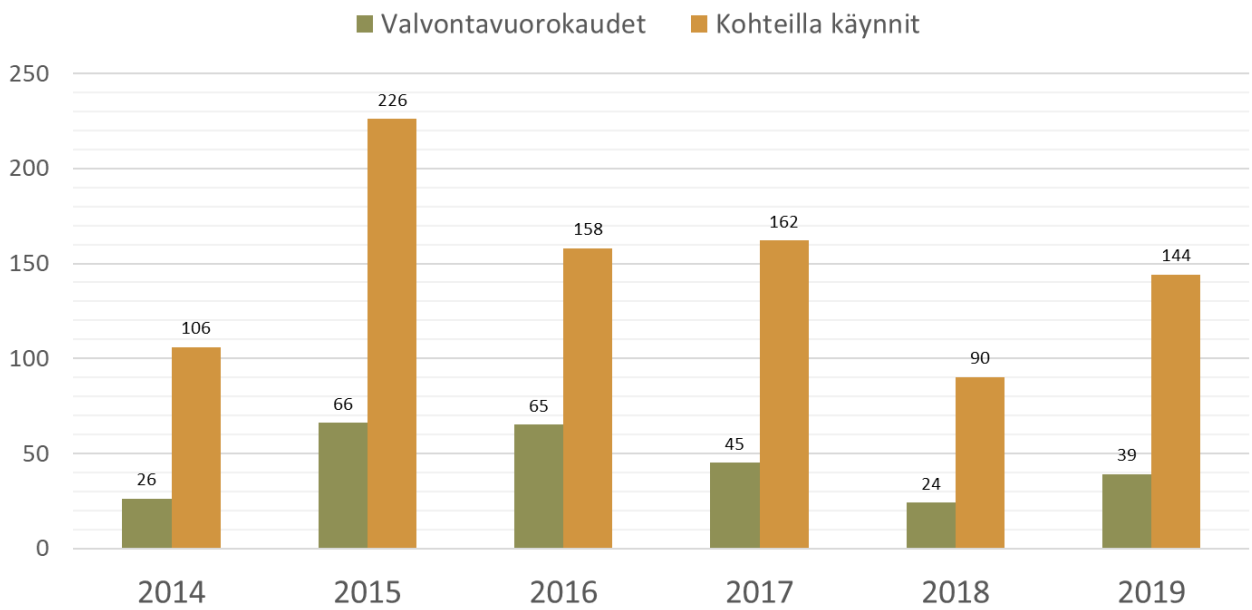
Syynä tarkastettujen lupien määrän laskuun oli aiemmista vuosista poikennut valvontasuunnitelma, jossa valvontaa keskitettiin alueille ja ajankohtiin, joissa luvallista kalastusta oli vähän, mutta joissa tapahtuva salakalastus arvioitiin olevan erittäin haitallista vesistöalueen uhanalaisille vaelluskaloille (kuva 3). Kutuaikaan ja vähän valvottuihin alueisiin kohdistuneen valvonnan vuoksi tarkastettujen kalastuslupien määrä per valvontakäynti jäi alhaiseksi (1,6 lupaa/käynti) aiempien vuosien keskiarvoon nähden (ka. 2,3 lupaa/käynti).

Kuva 3. Vantaanjoen alaosalta syyskuussa 2019 löydetty verkko ja siihen kuolleet meritaimenet, joista suurempi rasvaeväleikkaamaton luonnonkudusta syntynyt yksilö.

Kuva 4. VHVSY ry:n kalastuksenvainvojen tarkastamat luvat vuosina 2014-2019.

Kuva 5. VHVSY ry:n kalastuksenvainvonnan määrät vuosina 2014-2019.

VHVSY ry:n toteuttaman valvonnan yhteydessä on kerätty joka vuosi myös tietoa kalastajamäärästä, käytetyistä pyyntitavoista ja kalastusvälineistä eri kalastuskohteilla. Lisäksi kerrat, jolloin kalastajia ei ole tavattu ja kaikki maastossa havaitut merkit laittomasta kalastuksesta, kuten onkivälineet koskien rannoilla on pyritty kirjaamaan ylös. Näin on syntynyt melko kattava aineisto Vantaanjoen vesistöalueen virtavesissä tapahtuvasta vapaa-ajan kalastuksesta. Aineistoa on mahdollista hyödyntää myös Kalastuslain (Kalastuslaki 35-36 §) mukaisen kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman laatimiseen.

Kalastajia kohdatessa yhdistyksen valvojat pyrkivät aina ohjaamaan ja valistamaan kalastajia eri alueiden säännöistä ja kalastuskäytännöistä. Lisäksi vinkkejä on tyypillisesti annettu hyvistä pyynti- ja vapautustavoista. Osittain tästä syystä, kalastuksenvolvojen ja kalastajien kohtaaminen on tapahtunut poikkeuksetta hyvässä hengessä. Jotta kalastuksenvolvonasta saadaan mahdollisimman suuri hyöty, on kalastajilla oltava mahdollisuus saada helposti ajan tasalla oleva tieto kohteen säännöistä ja tarvittavista luvista. VHVSY on suunnitellut yhteistyössä Vantaanjoen kalastusalueen (nyk. Vantaanjoen kalatalousalueen) kanssa vuonna 2017-2018 kalastuskohteiden opastekyltit. Kylteissä kalastajille kerrotaan alueen kalastussäännöistä sekä suomeksi ja englanniksi, että venäjäksi.

Jokitalkkari-hankkeesta vuonna 2016 laadittua sähköistä kalapaikkaesitettä *Virkistyskalasta Vantaanjoella* (www.iesite.fi/vantaanjoki), päivitettiin aiempien vuosien tapaan, etenkin syysrauhoitukseen aikaan, jotta kalastajat saivat ajantasaista tietoa Vantaanjoen pääuoman kalastuskohteista ja niiden säännöissä tapahtuneista muutoksista. Esitettä on luettu vuosien 2016 ja 2018 välisenä aikana 11 374 kertaa. Esitteen ylläpidosta vastanneen yrityksen sisällä tapahtuneiden muutoksien vuoksi kalapaikkaesite siirtyi uudelle ohjelmistoalustalle, minkä vuoksi vuoden 2019 lukijatietoja ei ole saatavilla.

Kylttien ja verkkoesitteen lisäksi kalastajia pyrittiin valistamaan VHVSY ry:n Facebook-sivujen kautta (kuva 6). Sivuilla tiedotettiin elokuun lopussa lohen ja taimenen syysrauhoituksesta ja sen vaikutuksesta kalastukseen Vantaanjoen vesistöalueella. Samalla kalastajia muistuteltiin toukuussa 2019 voimaanastuneista taantuneiden tai uhanalaisten kalalajien korvaussummista sekä kansalaisia kehoitettiin ottamaan yhteyttä kalastuksenvolvoihin, mikäli he havaitsevat laitonta kalastusta. Korvaussummista kerrottiin myös kalapaikkaesitteessä. Lokakuussa Facebook-sivujen kautta tiedotettiin taimenen ja lohen kudusta, jolloin kansalaisia muistettiin kaloja koskevasta rauhoituksesta. Elokuun lopussa julkaistu päivitys tavoitti yhteensä 12 838 ihmistä, mikä oli ylivoimaisesti yhdistyksen 2016 avattujen Facebook-sivujen kaikkien aikojen suurin levikki. Myös lokakuinen päivitys oli yksi vuoden 2019 suosituimmista.

Esitteen, tehtyjen opaskylttien ja sosiaalisessa mediassa tapahtuvan tiedottamisen avulla edistetään yleistä tiedotusta alueen kalastuskohteista ja kalastajan velvollisuuksista, kuten kalastuslupien hankinnasta ja rauhoitettujen lajien tunnistamisesta.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry

Julkaisija: Oula Tolvanen [7] · 31. elokuuta ·

***

Kalastajat huomio!

Lohen ja taimenen syysrauhitus alkaa huomenna 1.9. koko maassa. Tämä tarkoittaa sitä, että kalastaminen koski- ja virtapaikoilla on kielletty 1.9.-30.11. välisenä aikana. Poikkeuksena tähän ovat Vantaanjoella Vantaankoski, Myllykoski ja Nukarinkoski, joissa kalastus on sallittu 30.9. asti. Myös näissä kohteissa tulee saaliiksi saadut taimenet ja lohet tulee vapauttaa välittömästi, elävänä tai kuolleena.

Saaliiksi otetuista taimenista tai lohista, tuomitaan kalastuslain 614/2019 1§:n mukainen lajikohtainen menettämisvakuutus, joka on suuruudeltaan:

- rasvaeväleikattu taimen 390 €
- rasvaeväleikattu lohi 170 €
- rasvaeväleikkaamaton taimen 3 260 €
- rasvaeväleikkaamaton lohi 3 470 €

VHVSY:n jokitalkkarit toteuttavat syysrauhituksen aikana kalastuksenvalvontaa tehostetusti yhdessä Vantaanjoen Kalatalousalueen valvojien kanssa.

Jokitalkkarit kehottavat kaikkia kalastajia ja muita jokivarressa liikkuvia ilmoittamaan rohkeasti havaitsemistaan laittomasta kalastuksesta jokitalkkareille, poliisille tai paikalliselle kalastuksenvalvojalle.

Tietoa Vantaanjoen kalastuskohteista, ajantasaiset kalastussäännöt ja valvojien yhteystiedot löydät osoitteesta:

<https://app.artcloud.fi/vhvsy/vantaanjoki/>

12 838

Tavoitetut henkilöt

1 791

Sitoutumiset

Mainosta julkaisua

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry

Julkaisija: Oula Tolvanen [7] · 11. lokakuuta ·

***

Lokakuun luontohelmi on paikan sijasta ilmiö! Meritaimenen kutuvaellus on kiihkeimmillään ja sorapohjat pölyävät jo ympäri Vantaanjoen vesistöalueen koski- ja virtapaikkoja.

Keskimmäisessä kuvassa kutukuoppaa kaivava Tuusulanjoen taimennaaras on todennäköisesti syntynyt samalla paikalla 3-7 vuotta sitten ja nyt se on palannut synnyin koskeensa kutemaan. Keväällä soran seasta kuoriutuu jälleen uusi taimensukupolvi.

Taimenen elinkierron onnistuminen vaatii hyvää vedenlaatua, vapaata vaellusyhteyttä ja ehjää koskiympäristöä. Uittoperkaukset, patoaminen ja vedenlaadun heikentyminen ovat ajaneet Suomen meritaimenkannat erittäin uhanalaisiksi.

Vantaanjoen vesistöalueen taimenkanta on saatu vähitellen elpymään vaellusesteiden poistamisen, vedenlaadun parantumisen ja pitkäjänteisen kunnostustoiminnan myötä. Viimeisimpänä esimerkkinä tästä on Keravanjoen Tikkurilankosken padon purku kesällä 2019. Kutevia kaloja voikin nyt ihastella padon alta paljastuneessa Tikkurilan "uudessa" koskessa, mutta taimenia saattaa näkyä myös Keravalla ja Järvenpäässä asti!

Kuduntarkkailua voi harrastaa omatoimisesti miltei millä tahansa vesistöalueen koskella, mutta yksi hyvä tapa aloittaa tarkkailuharrastus on osallistua SKES ry: järjestämille opastetuille ilmaisille retkille: <https://www.facebook.com/pg/longinoja/events/>

Uhanalaisuuden vuoksi villin taimenen pyytäminen on ehdottomasti kielletty vuoden ympäri ja kaikkien taimenten ja lohien pyytäminen on kielletty joesa 1.9.-30.11. välisenä aikana. Muistakaa siis antaa näille luontokappaleille kuturauha ja ihailkaa tätä syksystä luonnonnäytelmää kaloja häiritsemättä.

2 738

Tavoitetut henkilöt

430

Sitoutumiset

Mainosta julkaisua

Kuva 6. VHVSY ry:n Facebook-sivuilla julkaistut merivaelteisten lohikalojen kuturauhoitusta koskevat tiedotteet.

3.1 Vuoden 2019 valvontatiedot

Kalastajat

Tarkastettu kpl	233
Kaikki kunnossa kpl	206
Kaikki kunnossa %	88,41
Luvat/maksut ei kunnossa %	9,44
Muut asiat ei kunnossa %	4,72

Pyydykset ja kalastusvälineet

Tarkastettu kpl	248
Kaikki kunnossa kpl	205
Kaikki kunnossa %	82,66
Luvattomia kpl	50
Luvattomia %	20,16
Muut asiat ei kunnossa %	11,29

Rikkomukset

Kaikki	100
Alamittaista kalaa	1
Ei valtion kalastonhoitomaksua	16
Kalastus kielletyllä alueella	7
Kalastusoikeuden ylitys (Luvaton pyynti)	2
Kielletty alue (Luvaton pyynti)	8
Kielletty pyyntitapa	9
Kielletty pyyntitapa (Luvaton pyynti)	15
Kielletty verkon solmuväli (Luvaton pyynti)	3
Luvaton pyynti	22
Pyydys väylällä	2
Pyydysten puutteellinen merkintä	5
Rauhoitetun lajin pyynti	1
Rauhoitusaika	1
Yhteystiedot puuttuvat	7

Toimenpiteet

Kaikki	34
Rikosilmoitus poliisille	8
Suullinen huomautus	6
Talteenotto	6
Toimenpiteestä luopuminen	14

Talteenotot kalastusvälineet

Kaikki	8 kpl
Heittoverkko	1 kpl
Rapumerta	4 kpl
Verkko	3 kpl

Talteenotot saalis

Kaikki	8 kpl
Meritaimen	2 kpl
Suutari	1 kpl
Täplärapu	5 kpl

4 Liitteet

Liite 1. Kalastuksenvalvonnan tapahtumailmoitus Oula Tolvanen

Liite 2. Kalastuksenvalvontapäiväkirja VHVSY 2019

Huom! Liitteet ovat ainoastaan ELY-keskuksen kalastuksenvalvonnasta vastaavan kalatalousviranomaisen käyttöön, kalastuksenvalvojien toiminnan valvontaa varten.

VHVSY ry:n kalastuksenvalvontaraportti 2019

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys on valvonut kalastusta pääosin Vantaanjoen vesistöalueella vuosien 2014-2019 aikana. Raportti antaa kuvan valvonnan toteutuksesta ja luonteesta sekä siinä esitellään kootusti vuoden 2019 aikana toteutettujen valvontojen tiedot.

Vuonna 2019 VHVSY ry toteutti kalastuksenvalvontaa yhdessä Vantaanjoen kalatalousalueen kanssa osana Uudenmaan kalatalousyhteisöjen liiton koordinoimaa kalastuksenvalvonnan tehostamishanketta. Valvonnalle saatiin tukea myös Helsinki-Espoon kalatalousalueelta sekä Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistys ry

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry

Ratamestarinkatu 7 b, 00520 Helsinki
p. (09) 272 7270, vhvsy@vantaanjoki.fi
www.vantaanjoki.fi